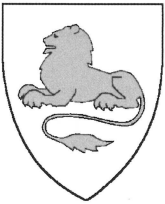

06120			
F-sak 030/2020			
Saksbehandler: Kristian A. Moen			
Sakens hjemmelsgrunnlag: Domstolloven 4de kapittel			
Jnr. ref:	Arkiv:	Klageadgang:	Off. dok: ja

Valg av medlemmer til meddommerutvalg 2021-2024

Bakgrunn

Perioden for dagens utvalg av meddommere utløper 31. januar 2020. Kommunestyrene skal derfor velge nye meddommere for fire år fra og med 1. januar 2021 til og med 31. desember 2024. Valgene av meddommere til tingrettene, lagmannsrettene og jordskifterettene må være ferdig innen 1. juli 2020.

Rødøy kommune skal velge to medlemmer til Hålogaland lagmannsrett, fire medlemmer til Salten jordskifterett, og ti medlemmer til Rana tingrett. Til hvert meddommerutvalg skal det velges like mange av hvert kjønn.

Lovhjemmel

Domstollovens 4. kapittel har bestemmelsene om utvalg av meddommere. Det er et krav i loven at utvalgene skal ha en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen. Formannskapet skal forberede saken, avgjøre søknader om fritak fra valg, og avgir forslag til valg. Forslaget skal ligge til offentlig ettersyn i minst to uker.

Kommunestyret selv skal foreta det endelige valget etter eventuelle innvendinger og fritaksbegjæringer som har kommet inn er avgjort.

§§ 70, 71, og 72 beskriver hvem som kan velges og hvem som er utelukket fra valg. Hovedprinsippene finner vi i § 70:

Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrig være personlig egnet til oppgaven.

I tillegg må vedkommende

1. være over 21 år og under 70 år, ved valgperiodens start,
2. ikke være fradømt stemmeretten i offentlige anliggender,
3. ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkursskarantene,
4. stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og
5. være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen.

Søknader om fritak fra valg behandles av kommunen. Fritaksgrunner er etter §74 helsetilstand, at man har vært medlem av et utvalg i to perioder tidligere eller andre særlige grunner. Lagmannsretten understreker i brev 6. februar at det er viktig at de som velges kan utføre vervet og at de er motivert for det.

Dersom noen dør, flytter fra kommunen, får innvilget fritak, eller ikke lenger oppfyller valgbarhetskravene i løpet av perioden, skal kommunedirektøren slette disse fra utvalget. Domstolen kan også gjøre dette av eget tiltak.

Ingen kan velges til både tingretten og lagmannsretten. Denne begrensningen gjelder ikke jordskifteretten.

Kandidater

Kommunen har anmodet befolkningen om å melde inn kandidater gjennom egen nettside, sosiale medier, og e-post til lokalforeningene. Totalt har vi fått fem kandidater gjennom dette. Vi anbefaler at de fem som har meldt seg, eller blitt foreslått, prioriteres ved valget fordi vi antar disse er ekstra motivert.

Rekruttering for øvrig har vært å ringe personer som er valgt i gjeldende periode. Totalt er det 24 kandidater til valg. Alle kandidatene som foreligger har samtykket til å ta på seg vervet. De har først og fremst blitt spurt om å fortsette i vervet de innehar. Listen over kandidater viser hvilke utvalg de har sagt ja til å stille i.

Alle innbyggere som oppfyller valgbarhetskravene er i utgangspunktet valgbare. Det bør allikevel bare velges personer som er motivert for vervet og har praktisk mulighet til å stille om de blir innkalt ettersom domstolene opplever at mange som blir valgt ikke har mulighet eller ønsker å møte.

Domstolene understreker behovet for allsidig sammensetning. På landsbasis er yngre sterkt underrepresentert, innvandrere og barn av innvandrere er underrepresentert, og høyt utdannede er sterkt overrepresentert.

Domstolene gjør oppmerksom på at det er en stor fordel om de meddommerne og som velges har en viss digital kompetanse med hensyn til arbeidsmåtene i de alminnelige domstolene og i jordskifterettene.

Videre saksgang

Etter formannskapet innstiller vil forslaget legges ut til offentlig ettersyn i to uker. I kunngjøringen om dette oppfordres enhver som har noe å innvende mot forslaget, om å melde det til kommunen innen fristen.

Etter å ha avgjort innvendinger og fritaksbegjæringer som er kommet inn etter kunngjøringen som nevnt i første ledd siste punktum, velger kommunestyret selv det antallet medlemmer til hvert av utvalgene som er bestemt etter §§ 64 og 65.

Kommunen skal kontrollere at ingen velges i strid med §§ 70-72.

Vedlegg

1. *Liste over kandidater*
2. *Brev fra Domstoladministrasjonen*
3. *Brev fra Rana Tingrett om antall meddommere*
4. *Brev fra Hålogaland Lagmannsrett*
5. *Brev fra Salten Jordskifterett*

Rådmannens innstilling:

Som medlem av meddommerutvalg for Rana Tingrett velges:

- 1
- 2
- 3
- 4

5

6

7

8

9

10

Som medlem av meddommerutvalg for Hålogaland Lagmannsrett velges:

1

2

Som medlem av meddommerutvalg for Salten Jordskifterett velges:

1

2

3

4

Rødøy kommune, 08.05.2020

Kitt Grønningsæter

Rådmann

Kristian A. Moen

Konsulent

Orientering til kommunene om domssogns- og lagdømmeinndeling - RETTET

1 Valg av meddommere – prosessen fremover

Perioden for dagens utvalg av meddommere utløper 31. desember 2020. Kommunestyrene skal derfor velge nye meddommere for fire år fra og med 1. januar 2021 til og med 31. desember 2024.

Valgene av meddommere til tingrettene, lagmannsrettene og jordskifterettene må være ferdige innen 1. juli 2020, jf domstolloven § 66 første ledd. Når valgene er foretatt, er siste frist til å varsle domstolene om utfallet 14. september 2020, jf dl § 69 andre ledd. For å unngå forsinkelser i domstolenes saksavvikling, er det viktig at kommunen gjennomfører meddommervalgene og rapporterer om utfallet i henhold til de lovbestemte fristene.

Kommunen skal velge meddommere til tre ulike utvalg:

- Meddommere til lagmannsretten – ett utvalg for kvinner og ett for menn, jf dl § 64
- Meddommere til tingretten – ett utvalg for kvinner og ett for menn, jf dl § 65
- Meddommere til jordskifteretten – like mange kvinner som menn, jf jordskifteloven § 2-5

I tillegg skal kommunen fremme forslag til skjønnsmedlemmer som velges av fylkestinget.

Samme person kan **ikke** velges til både å sitte i utvalget til lagmannsretten og til tingretten, jf dl § 68 siste ledd. Men for øvrig kan alle ulike kombinasjoner velges. For eksempel kan samme person være meddommer både i tingretten og jordskifteretten. Vedkommende kan i tillegg være skjønnsmedlem.

Kommunen vil få beskjed om hvor mange som skal velges til det enkelte utvalg av domstolleder ved de aktuelle domstolene.

Vi er kjent med at mange kommuner allerede er i gang med arbeidet med å finne frem til aktuelle meddommere. For å gi dere kommuner bedre tid til valget av meddommere har vi anbefalt at domstolene legger inn antall meddommere allerede **innen 1. februar 2020**, selv om siste lovbestemte frist i år faller på 29. samme måned (dl §§ 64 første ledd og 65 første ledd.)

Kommunens innrapportering av meddommerutvalgene skal skje elektronisk på <https://www.meddommerutvalg.no>. Denne portalløsningen åpnes for bruk **2. mars 2020**. Det vil være

mulig å legge til meddommere enkeltvis, eller ved å laste opp en Excel-fil som inneholder utvalget. Mal-fil i Excel samt eksempelfil vil bli sendt ut til kommunene i løpet av januar. Personer i utvalget vil bli vasket mot folkeregisteret ved innlegging i portalløsningen. Siden bostedsadresse hentes automatisk fra folkeregisteret er det ikke nødvendig for kommunen å rapportere inn denne.

2 Endringer i forskrift om domssogns- og lagdømmeinndeling

Flere kommuner har lurt på hvilken betydning forestående kommune- og fylkessammenslåinger vil ha for meddommervalgene. Der det skjer endringer i kommunestrukturen vil det være den nye/sammenslåtte kommunen som har ansvaret for valget av meddommere, dvs det er den nye kommunestrukturen som gir føringer for prosessen med meddommervalgene.

Det er vedtatt nye forskrifter om domssogn og lagdømme inndeling og en om jordskiftesokn. Kun sistnevnte vedlegges denne orienteringen, da det er varslet at det senere i desember vil komme en ytterligere endringsforskrift om domssogns og lagdømmeinndeling.

3 Allsidig sammensetning

Som det fremgår av domstolloven § 67 skal utvalgene av meddommere ha *«en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen. Kommunen skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater til valget.»*

I dette ligger både et krav til **at** meddommerne skal ha en allsidig sammensetning, **og** at det er kommunenes **plikt** å legge til rette for dette. Meddommerne skal i størst mulig grad gjenspeile kommunens befolkning, jf dl § 67. Det innebærer at kommunen må ta hensyn til bl.a. alder, etnisk bakgrunn og kultur når meddommerne skal velges.

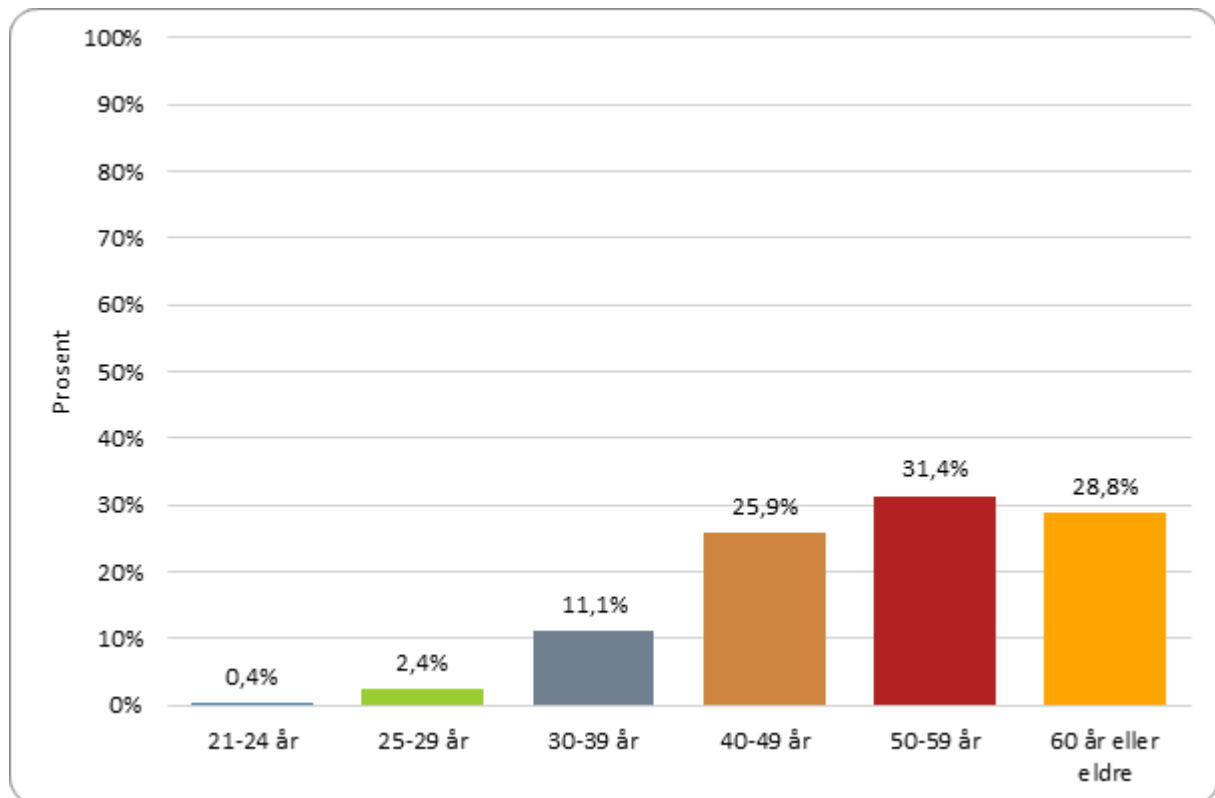
I 2018 gjennomførte Domstoladministrasjonen en undersøkelse blant alminnelige meddommere, med over 15000 svar. Blant annet ble spørsmål om representativitet undersøkt når det gjelder alder, utdanningsnivå og etnisk bakgrunn. Kjønn og geografi er som kjent sikret gjennom oppnevningsprosessen.

- Når det gjelder alder viser undersøkelsen at 60 prosent av meddommerne i Norge er 50 år eller eldre. Kun 2,8 prosent er under 30 år, jf graf.
- Kun 5 prosent av meddommerne er født utenfor landet. 7,7 prosent av de svarende har minst en forelder født utenfor Norge. Det betyr at innvandrerbefolkningen er underrepresentert i meddommerutvalgene.
- 44,6 prosent er ansatte i offentlig sektor og like mange er ansatt i privat sektor eller er selvstendige næringsdrivende. Andelen pensjonister er 13,8 prosent og studentene utgjør 1,8 prosent. Når det gjelder yrke mv. ser det dermed ut til at representativiteten er god.
- Utdanningsnivået er betydelig høyere enn for befolkningen i sin helhet. 75 prosent har universitets- eller høyskoleutdanning. Nesten halvparten har mer enn tre år.

Det ble i 2018 også gjennomført en lignende undersøkelse blant meddommere i jordskifteretten med ca. 1000 svar. Ingen av respondentene var under 30 år, og kun 22 prosent var under 50 år.

Når lovens formulering om allsidig sammensetning sammenlignes med svarene i undersøkelsene er det derfor grunn til å betone at andelen yngre meddommere bør øke betydelig og at kommunene bør etterstrebe å velge flere meddommere som har innvandrerbakgrunn.

Figur: Alderssammensetning blant de svarende på meddommerundersøkelsen for de alminnelige domstolene.

4 Meddommerundersøkelsen – meddommerne tjenestegjør for sjelden

I Domstoladministrasjonens undersøkelse fra 2018 svarte 15 prosent av meddommerne i de alminnelige domstolene at de ikke hadde deltatt i en eneste sak fra 1. januar 2017 til ca. 15. mars 2018. 45 prosent hadde deltatt i én sak. Det betyr at 60 prosent ikke hadde deltatt i to saker i løpet av året, hvilket er målet for de alminnelige domstolene, jf domstolloven § 64 og 65.

Når meddommere tjenestegjør sjelden opparbeider de seg ikke tilstrekkelige gode rutiner for oppdraget og det gjør introduksjon av nye meddommere vanskeligere. En konsekvens kan være at det blir mindre interessant/attraktivt å melde seg til oppdraget som meddommer.

Også jordskifteloven bestemmer at antallet meddommere skal fastsettes slik at hver meddommer skal gjøre tjeneste i en sak i løpet av valgperioden på 4 år. I følge Domstoladministrasjonens undersøkelse blant meddommere i jordskifteretten 2018 hadde 47 prosent av meddommerne ikke deltatt i noen sak, hvilket tyder på at det også for jordskifterettene kan være behov for å redusere antallet meddommere som skal velges.

Resultatene fra begge undersøkelsene viser altså at lovgivers intensjon ikke oppfylles i dag. Vi har derfor forstått at enkelte domstoler ønsker å redusere antallet meddommere. Dette er en konkret vurderinger domstolledere må foreta ut fra erfaringene ved egen domstol. Kommunene må derfor avvente hvilket behov «deres» domstoler har til disse kommer med sin bestilling.

5 Skjønnsmedlemmer

I hvert fylke skal det være et utvalg av skjønnsmedlemmer. Utvalget er felles for lagmannsretter, tingretter og jordskifteretter. Etter skjønnsprosessloven § 14 er det departementet som fastsetter antallet, mens selve oppnevningen er det fylkestinget som foretar etter forslag fra tingrettene og kommunestyrene. Oppnevningen foretas innen 15. oktober 2020, og gjelder for samme periode som for meddommerne. Før 1. november 2020 skal fylkesrådmannen gi beskjed om hvem som er oppnevnt som skjønnsmedlemmer.

Når kommunen oversender forslag til fylkeskommunen om hvem som skal velges som skjønnsmedlemmer, er det viktig at kommunen oppgir hvilken stilling vedkommende har og hvilket fagområde han eller hun har særlig kyndighet i.

Domstolene har gitt beskjed om at de i liten grad har bruk for skjønnsmedlemmer med «*alminnelig kompetanse*». Derimot har de fleste domstolene behov for skjønnsmedlemmer med kompetanse knyttet til ulike sider av verdifastsettelse, bruk og drift av fast eiendom. Mange domstoler nevner også behov for skjønnsmedlemmer med særlig kompetanse på plan- og reguleringsprosesser og kunnskap om bygg- og anleggsvirksomhet. Mange ønsker også at skjønnsmedlemmene har særlig kyndighet innen økonomi, revisjon og regnskap.

Domstolene har understreket viktigheten av at det i opplistingen over skjønnsmedlemmer oppgis hvilken utdanning, stilling, og erfaring de har.

En del jordskifteretter ønsker at de skjønnsmedlemmene som oppnevnes også oppnevnes som meddommere i jordskifterettene. Noen domstoler har gitt uttrykk for at de samme aldershensyn bør hensyntas for skjønnsmedlemmer som ved oppnevning av meddommere, selv om dette ikke er regulert i skjønnsprosesslovens bestemmelser.

Fylkestinget må foreta valget før 15. oktober 2020 og utfallet av valget skal rapporteres innen 1. november 2020, jf skjønnsprosessloven § 14.

6 Normal digital kompetanse

Vi vil til slutt gjøre kommunene oppmerksomme på at arbeidsmåtene i domstolene tilsier at det er en stor fordel om de meddommerne som velges og de personene som foreslås valgt til skjønnsmedlemmer kan bruke vanlige digitale verktøy.

Med hilsen

Robert Envik
seksjonssjef

Merethe Baustad Ranum
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Fra: Ditlefsen, Anne Mette (Anne.Mette.Ditlefsen@domstol.no)

Sendt: 04.02.2020 14.54.11

Til: Postmottak

Kopi:

Emne: Valg av meddommere for perioden 1.januar 2021 - 31.desember 2024

Vedlegg:

Det vises til Domstoladministrasjonens brev av 18.12.2019 vedrørende valg av meddommere for perioden 2021 – 2025.

Rana tingrett ber i den anledning om at Rødøy kommune velger 10 meddommere – 5 av hvert kjønn.

Vi minner samtidig om at kommunen må ha gjennomført valget innen 1.juli 2020, jf. domstolloven § 66 første ledd».

Vennlig hilsen

Anne Mette Ditlefsen
førstekonsulent

Rana tingrett
Nytorget 1, Postboks 1024, 8602 Mo i Rana
telefon 75 43 17 75
www.domstol.no
Alstahaug tingrett, Brønnøy tingrett og Rana tingrett
under felles ledelse

Samtlige kommuner i Nordland og Troms og Finnmark
Longyearbyen lokalstyre

Deres referanse

Vår referanse

Dato
06.02.20

Valg av meddommere til Hålogaland lagmannsrett for perioden 1. januar 2021 – 31. desember 2024

Det vises til orientering angående nye meddommerutvalg sendt kommunene fra Domstoladministrasjonen 18. desember 2019. Tjenestetiden for de meddommere m.v. som ble valgt ved kommunestyrets vedtak i 2016, utløper 31. desember 2020. Kommunene skal innen 1. juli 2020 ha gjennomført valg av medlemmer til de nye utvalgene for perioden 1. januar 2021 – 31. desember 2024.

Det skal velges to like store utvalg, ett for kvinner og ett for menn, jfr. domstolloven § 64. En som velges som meddommer i lagmannsretten, er utelukket fra valg som meddommer i tingretten. Det forventes at hvert medlem skal gjøre tjeneste i to saker pr. år.

Til Hålogaland lagmannsrett skal det i Deres kommune velges 2 meddommere. Hvorav 1 kvinner/kvinne og 1 menn/mann. Det skal ikke velges varamedlemmer.

Lagmannsretten understreker viktigheten av at «utvalgene av meddommere skal ha en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen. Kommunen skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater til valget», jf. domstolloven § 67.

For de valg som vedrører lagmannsretten, vises det til domstolloven §§ 70, 71 og 72. Det pekes spesielt på reglene om hvem som er valgbare og hvem som er utelukket fra valg, samt på hvem som kan kreve seg fritatt fra valg. Det er nødvendig at valgene forberedes slik at både utelukkelsesgrunner og fritaksgrunner klarlegges før valget. Mulige feil med hensyn til utelukkelsesgrunner kan berøre avsatte dommers gyldighet. Det vises til bestemmelsene i domstollovens § 71, om utelukkelse på grunn av yrke/stilling og til § 72 om utelukkelse på grunn av vandel. Kommunen skal kontrollere at ingen velges i strid med disse bestemmelsene. Det må foretas en individuell vurdering av den enkelte kandidat, og påses at det velges personer som er skikket til vervet. Kommunen har plikt til å foreta vandelskontroll i henhold til kravene i § 72.

Erfaring viser at det ved tidligere valg i en del kommuner er valgt personer som ved innkalling til tjenestegjøring oppgir at de ikke kan utføre vervet, blant annet på grunn av sitt arbeid eller andre varige forhold som ikke er gyldig forfallsgrunn, jf. domstoloven § 90. Slike representanter må henvises til å søke fritak hos det kommunestyre som har valgt dem. Det vil medføre en betydelig lettelse for alle berørte om slike forhold klarlegges **før** valgene, sammen med de øvrige fritaksgrunnene, slik at man har rimelig trygghet for at de som blir valgt, er motivert for vervet og kan gjøre tjeneste.

Ektefeller, samboere eller nære slektninger kan alle være medlemmer av samme meddommerutvalg. Etter de alminnelige habilitetsregler er de utelukket fra å kunne gjøre tjeneste i samme sak, jf. domstoloven § 32, men dette tilligger det domstolen å forhindre. Også på dette punkt har det forekommet misforståelser på kommunalt hold. Det presiseres derfor at nære pårørende/slektninger kan velges som meddommere.

Lagmannsretten understreker nødvendigheten av at det blir valgt meddommere som har tilstrekkelige norskkunnskaper, som kan bruke digitale verktøy og som for øvrig er personlig egnet til oppgaven.

Valgene rapporteres elektronisk på <https://www.meddommerutvalg.no>. Portalløsningen vil være klar fra 2. mars 2020. Informasjon i forbindelse med innlegging av de nye utvalgene vil bli lagt ut på nevnte adresse.

Av hensyn til uttrekking og innkalling anmodes om at utvalgene registreres snarest mulig etter valgene og innen 14. september 2020.

Dette brevet sendes bare som e-post.

Med hilsen

Monica Hansen Nylund
Førstelagmann

Inger-Ann Lahm
Administrasjonssjef

Til kommunene i Salten jordskiftesogn -

Arkivkode
422.7

Vår referanse
49/20/bsv

Vår dato
23.04.2020

Valg av jordskiftemeddommere for perioden 1. januar 2021 til 31. desember 2024

Innen 1. juli 2020 skal kommunene ha gjennomført valg av meddommere og lagrette-medlemmer for neste periode, deriblant også jordskiftemeddommere.

Vedlagt følger tabell som viser hvor mange jordskiftemeddommere som skal velges

Ellers vises det til jordskifteloven § 2-5:

§ 2-5. Utval av jordskiftemeddommarar

I kvart jordskiftesokn skal det vere eit særskilt utval av jordskiftemeddommarar.

Medlemmene i utvalet skal vere kunnige i saker som jordskifteretten i jordskiftesoknet til vanleg har. Jordskifterettsleiaren fastset kor mange jordskiftemeddommarar som skal utpeikast, slik at ein kan rekne med at kvart medlem kan gjere teneste i ei sak i valperioden.

Utvalet skal utpeikast etter reglane i domstoloven om val av meddommarar.

Jordskifterettsleiaren fastset kor mange det skal vere i utvalet for kvar kommune. Alle kommunar i jordskiftesoknet skal peike ut minst éin medlem av kvart kjønn til utvalet, og alltid like mange av kvart kjønn. Lagrettemedlemmer, meddommarar og skjønnsmedlemmer er ikkje fritekne for val til utvalet av jordskiftemeddommarar.

Kommunene vil bli bedt om å rapportere utfallet av valget gjennom en egen portal.

Vi beklager at ved en misforståelse har vi ikke sendt dette brevet til kommunene før nå.

Med vennlig hilsen
Salten jordskifterett

Birgitte Svendsen
Førstekonsulent
Tlf. direkte innvalg: 754 31600
E-post: birgitte.svendsen@domstol.no

KOMMUNE	ANTALL JORDSKIFTEMEDDOMMERE (NB! Alltid like mange av hvert kjønn)
1839 BEIARN	4
1804 BODØ	8
1841 FAUSKE	6
1838 GILDESKÅL	4
1875 HAMARØY	6
1837 MELØY	6
1836 RØDØY	4
1856 RØST	2
1840 SALTDAL	6
1848 STEIGEN	6
1845 SØRFOLD	4
1857 VÆRØY	2
Sum	58